

Заушки

Заушките се заразна вирусна болест која се јавува воглавно кај деца на школска возраст. Појавата на болеста се спречува со примање ММР вакцина. Лицата кои се заболени од заушки треба да се изолираат и да не бидат во контакт со други лица 9 дена откако ќе се појави отокот.

Што се заушки?

Заушките се заразна болест која ја предизвикува вирусот на заушки (mumps virus). Во минатото, заболувањето од заушки беше многу честа појава во детството. Со вакцинирање, болеста не е повеќе вообичаена во Австралија.

Кои се симптомите?

- Вообичаените симптоми на заушки се треска, губење на апетит, умор и главоболки, после што се јавува отекување и чувствителност на плунковните жлезди. Болеста најчесто ги зафаќа една или двете паротидни плунковни жлезди (кои се наоѓаат во внатрешноста на образите, близу до виличната коска под ушите)
- Околу една третина од заразените лица немаат никакви симптоми.
- Заушките обично се посериозна болест кај луѓе кои се заразиле после пубертетот.
- Невообичаено е да се појават компликации од заушки, тие може да вклучуваат воспаление на мозокот (енцефалитис), мозочната обвивка и 'рбетниот мозок (менингитис), машките полови жлезди (тестиси) (орхитис), јајчниците (оофоритис), дојките (маститис), спонтан абортус и губење на слухот. Појава на стерилност (неспособност да се има деца) кај мажите е многу ретка.

Како се пренесува болеста?

- Заушките се пренесуваат кога некое лице ќе го вдише вирусот на заушки што заразно лице го исфрлило во воздухот со кашлање или кивање. Вирусот на заушки исто така може да се пренесе од едно лице на друго преку директен контакт со заразена плунка.

- Лицата кои имаат заушки може да се заразни до седум дена пред и девет дена откако ќе започне отекувањето на плунковните жлезди. Најголемата заразност се јавува меѓу 2 дена пред да се појават симптомите до 4 дена после тоа.
- Периодот откако лицето било изложено на вирусот додека тој/таа да се разболи може да трае од 12 до 25 дена меѓутоа најчесто изнесува од 16 до 18 дена.

Кој е изложен на опасност?

Секое лице кое ќе стапи во контакт со заразни заушки може да се разболи, освен ако тој/таа претходно ја прележал/а болеста или бил/а вакциниран/а.

Како се спречува болеста?

- Лицата со заушки треба да седат дома девет дена откако ќе се појави отокот за да се спречи пренесување на вирусот на други лица.
- ММР вакцината овозможува заштита од заушки, мали сипаници и рубеола и таа е вклучена во стандардната програма за вакцинирање. ММР вакцината треба да им се даде на деца на возраст од 12 месеци и повторно на возраст од четири години.
- Лицата кои се родиле после 1965 треба да се осигураат дека примиле две дози од ММР вакцината.

Како се поставува дијагноза?

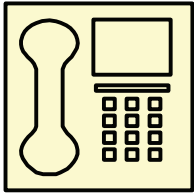
Докторот обично ќе постави дијагноза дека се работи за заушки само врз основа на симптомите и знаците кои ги покажува лицето. Дијагнозата може да се потврди со проверка на крвта или примерок земен од грлото, урината или течноста во 'рбетниот мозок.

Како се лекува болеста?

Не постои некое одредено лекување на заушки. Болката и треската може да се намалат со едноставни аналгетици. Болката може да се ублажи со ставање на топли или ладни облоги на отечените жлезди.

Како реагира здравството?

- Лабораториите, директорите на училиштата и директорите на центрите за дневен престој на деца мора да ги пријават сите случаи на заушки во локалната државна служба за здравство. Со тоа ќе може да се добијат статистички податоци кои ќе помогнат да се разберат тенденциите на стапките на појава на заушки во заедницата.
- Лицата со заушки не треба да одат во центарот за дневен престој на деца, на училиште или работа девет дена откако ќе се појави отокот.

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au